

УРОК «ВИКРИВАННЯ КОРУПЦІЇ ТА НЕДОБРОЧЕСНОСТІ»

Команда «Chinazes gang» (Юридична клініка практичного права Донецького національного університету імені Василя Стуса)

МЕТА УРОКУ:	засвоєння учнями необхідності уникнення та викривання корупції
АУДИТОРІЯ / КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ:	учні 8-9 класів / 20-30 осіб
ТРИВАЛІСТЬ:	45 хвилин.
ФОРМАТ:	заняття (онлайн чи офлайн).
ОБЛАДНАННЯ:	мультимедійний проектор.
АВТОРИ:	Грабова Єлизавета, Кучерук Вікторія, Король Іван

ХІД УРОКУ.

*Презентація до уроку:

ПРЕДСТАВЛЕННЯ У ВИГЛЯДІ СЦЕНКИ

За вчительським столом сидить суддя (спікер 1)

До кабінету заходить хабарник (спікер 2):

Х: Добрий день!

С: Вітаю! Щодо вашого питання... виникли деякі труднощі, не знаю чи зможу їх владнати...

Х: (дістає хабар) Я сподіваюсь, що ви зможете знайти рішення.

С: (суддя неохоче дивиться на хабар) Навіть не знаю, чи мені під силу це зробити...

Х: (дістає конверт) Я впевнена, що ви можете вирішити будь-яке питання.

(Вривається працівник НАБУ) Що за крінж!!! Це ж корупція!!!

(Спіймані на хабарництві підіймають руки в гору і заперечують свою вину)

П: Я, як детектив НАБУ, не можу дозволити цьому статися!

(Працівник НАБУ приймає міри)

ТРЕНЕРИ ОБЕРТАЮТЬСЯ ДО АУДИТОРІЇ ТА ПРЕЗЕНТУЮТЬ ТЕМУ:

— Ну що, як гадаєте, яка тема нашого уроку?

(фраза на випадок, якщо діти вгадають) Так, молодці, тема нашого уроку «Викривання корупції та недоброчесності»

(фраза, на випадок, якщо діти не вгадають) Ви були дуже близько до істини, проте сьогодні ми розглянемо тему «Викривання корупції та недоброчесності».

ЗНАЙОМСТВО

— А тепер давайте познайомимось ближче. Мене звати Єлизавета

— Мене звати Вікторія

— А я Іван

— Ну що, ви готові трохи попрацювати сьогодні? Ми підготували для вас дуже цікавий матеріал та інтерактиви.

— Ми дуже хочемо вірити, що урок вам сподобається, а також що ви будете активними і доброчесними.

— А також за вашу активність ви отримаєте від нас невеликий приз (показуємо дідусів) як заохочення до старанної праці.

ПЕРЕДБАЧЕННЯ НА УРОК

— А ще у нас є для вас передбачення на наш з вами урок:

«Сьогодні ви дізнаєтесь що таке справжня відповідальність, особливо якщо будете намагатись зірвати урок»

— Ну що ж, для початку хочемо поцікавитися, з чим ви асоціюєте таке поняття як «корупція»?

*На випадок, якщо діти не йдуть на комунікацію:

— Так, ну раз ідей нема, я запропоную вам свої. На мою думку можна було б асоціювати слово корупція зі словом зло, правопорушення, недотримання законів.

— Але ми будемо багато про це говорити. А щоб ви краще орієнтувалися, почнемо з головних термінів. Якщо у вас будуть виникати якісь питання, не соромтесь, піднімайте руку та запитуйте.

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК №1

Корупція — це використання особою наданих їй службових повноважень, чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди (тобто у вигляді грошей чи майна, або, наприклад, дорогих подарунків) або прийняття такої вигоди, або також прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, наприклад, своїх знайомих чи членів сім'ї.

Зазвичай це відбувається, коли посадова особа порушує свої службові обов'язки для отримання хабаря, особистої користі чи користі когось іншого: членів сім'ї чи бізнес-партнерів, друзів, кумів, сватів і так далі.

Корупція включає такі форми, як хабарництво, розкрадання державних ресурсів, зловживання службовим становищем.

Корупція — це коли хтось використовує своє положення, щоб отримати щось для себе, але це заборонено законом.

Тобто ну, знаєте, коли дорожній знак про ремонт дороги стоїть вже рік, а дороги ремонтувати так і не почали. Пам'ятник борцю з корупцією був зроблений з золота, і коштував державі мільярд.

Недоброчесність — це більш широке поняття, яке означає відсутність етичних принципів або порушення моральних норм, проте воно не завжди пов'язане з протиправною діяльністю.

Наприклад, людина може бути недоброчесною, але діяти в межах закону. Недоброчесність проявляється у вигляді обману, неповаги до чужих інтересів, уникнення відповідальності за якісь дії, або невиконання своїх обов'язків. Це не обов'язково пов'язано з посадою чи владою, як у випадку корупції.

Недобросовісність — це коли людина робить щось нечесно, але це не завжди порушує правила. Наприклад, коли ви граєте в карти, і ваш друг мухлює. Так, нечесно, але не заборонено.

(Звернутись до дітей: зізнавайтесь, скільки разів списували на контрольних?)

Відмінність у тому, що **корупція** завжди передбачає зловживання владою чи посадою для отримання вигоди, тоді як **недоброчесність** — це порушення моральних принципів, що може проявлятися і в повсякденному житті, і на роботі чи навчанні, навіть без протиправних дій.

Корупція — завжди незаконна, та тягне за собою юридичну відповідальність: штраф, позбавлення волі на певний строк, звільнення з певної посади.

- Ну а тепер пропоную себе перевірити, чи добре ви зрозуміли цю різницю: трошки з вами пограємо. На екрані будуть з'являтися мему, а ви повинні віднести їх до корупції чи недоброчесності, користуючись тим, що почули тільки що.

Інтерактив з мемами (слайд 11)

Тест Kahoot

- Так, дуже добре, всі молодці. А зараз пропоную вам дістати свої гаджети, нарешті їх можна використовувати. Пропонуємо вам невеличкий квіз кахут. Трошки перевірте свої знання та можливо, дізнаєтеся для себе щось нове. Переможці отримують наш солодкий приз (шоколадний дід мороз).

*після кахуту оголошуємо переможців і даємо їм призи

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК №2

- Ви знаєте, хто в Україні займається проблемою корупції? Щось таке в нас вже було в питаннях квізу.

*якщо діти дадуть правильну відповідь про НАБУ або інші органи:

- Молодці, саме так, дуже добре, що ви це запам'ятали. Зараз ми розповімо вам про це трошки детальніше.

*якщо діти мовчать:

- Так, ну раз ніхто не знає, тоді давайте я вам краще розповім.

Основними органами, які займаються викриттям корупції та недоброчесності в Україні, є Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК).

Але це ще не все. Також викрити корупцію може будь-яка людина, яка стала свідком або має інформацію про корупційні діяння. Це може бути як звичайний громадянин, так і працівник державної установи.

Така особа називається **викривачем**. Однак не кожна людина може набути статус викривача.

Хто ж такий викривач? **Викривач** — фізична особа, тобто звичайна людина, впевнена в тому, що інформація є достовірною, та яка повідомила про можливі факти здійснення корупції іншою людиною, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою чи будь-якою іншою діяльністю.

Тобто викривач — це такий собі офіційний статус, який не надається просто так. Якщо ви повідомили вчителю, що ваш однокласник списав домашнє завдання, вас ще не можна назвати викривачем.

Отже, особа вважається викривачем за сукупності таких умов:

- повідомити про корупцію має фізична особа (тобто просто людина, як ми з вами) (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка на сто відсотків впевнена, що її інформація є достовірною;

- наведена у повідомленні про корупцію інформація повинна містити чіткі факти, що доводять, що таке правопорушення дійсно сталося;

- ця інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходження нею служби чи навчання.

Важливо також додати, що для набуття статусу викривача, людина повинна досягнути повноліття, тобто 18 років.

Також в Україні існує онлайн платформа **«Єдиний портал повідомлень викривачів»**, — це сайт, де особа може анонімно повідомити про корупцію. «Єдиний портал повідомлень викривачів» гарантує викривачам дотримання умов конфіденційності та анонімності, а також забезпечує доступ викривачів до інформації про стан та результати розгляду їх повідомлень і є офіційним внутрішнім джерелом інформації про осіб, які мають статус викривачів.

— Як ви думаєте, навіщо при цьому зберігати анонімність людини, яка повідомила про корупцію?

*якщо дали відповідь:

— Саме так, дуже добре, це потрібно в першу чергу для особистої безпеки та комфорту цієї людини, щоб їй не загрожувало переслідування.

Ну а для того, щоб викрити злочин, потрібно знати, що для цього вам знадобиться:

Докази: чим більше доказів ви зможете надати, тим ефективнішим буде ваше повідомлення.
Терміновість: чим швидше ви повідомите про корупцію, тим більше шансів, що винні будуть покарані.

Енерджайзер (слайд 20)

— Ви вже трохи втомилися, тому пропонуємо вам трошки розв'ятись та порухатися. Дивимось на екран та повторюємо рухи!

ІНТЕРАКТИВИ

Гра «Детективи»

- А зараз, після такого насиченого теоретичного блоку, в нас для вас є ще одна гра. Гра називається «Детективи», і для неї потрібно буде трохи поміркувати. Для гри треба поділити вас на команди. Ми роздаємо вам картки з ситуаціями, де є прояви недоброчесності або корупції. Ваше завдання знайти прояв корупції або недоброчесності, та пояснити, в чому саме проявляється порушення, а також подумати, які можуть бути наслідки.
- Наприклад, ситуація яку ми продемонстрували на початку уроку, наша міні-сценка. Якби я у ролі хабарника змирилась з тим, що моє питання не є законним і не намагалась би його вирішити за допомогою хабарю (грошей), тоді я б не несла ніякої відповідальності, бо не було б правопорушення.

*Після гри роздаємо кожній команді дідусів кожному гравцю

Рефлексія

- Ну що, сподобався вам наш урок? Дізнались щось нове? А що найбільше сподобалось?
- Як ви гадаєте, як знання про корупцію та її викривання знадобляться вам у вашому житті.
- Обіцяєте бути добропорядними та чесними громадянами України?

*Хвалимо учнів за те, що вони молодці і гарно попрацювали. Роздаємо дідусів кожному учню.

ДОДАТКИ ДО УРОКУ:

